



سریال لژیونر



سریال معراجی‌ها

و شعاری صحبت می‌کنیم، طبیعی است که بخشی از مخاطبان نتوانند با آن ارتباط برقرار کنند. در واقع اگر فیلمساز به جای اینکه اجازه بدهد قصه و شخصیت‌ها با مخاطب صحبت کنند، بخواهد همه چیز را مستقیماً به مخاطب بگوید، جذابیت اثر کمتر می‌شود. ما باید بتوانیم قصه‌های جذاب داشته باشیم. باید شخصیت‌هایی داشته باشیم که مخاطب بتواند آنها را بشناسد و با آنها همراه شود. اگر قهرمان ما از همان ابتدا بدون نقص و بدون چالش باشد، طبیعی است که بخشی از مخاطبان امروز با او ارتباط برقرار نکنند. در کنار این موضوع، سختگیری‌هایی که در حوزه تولید آثار دفاع مقدس وجود دارد نیز می‌تواند بر شکل روایت تأثیر بگذارد. مجموعه این مسائل دست به دست هم می‌دهد تا بخشی از مخاطبان احساس کنند اثر بیش از اندازه مستقیم یا سفارشی است. بنابراین باید به قصه و شخصیت توجه بیشتری کنیم. اگر داستان جذاب باشد و شخصیت‌ها برای مخاطب قابل لمس باشند، می‌توانیم مفاهیم مورد نظرمان را هم در دل همین قصه منتقل کنیم.

○ با توجه به شرایط امروزی، آیا تصمیم به ساخت اثر دفاع مقدس دارید؟ و اگر بله، کمی درباره اثر توضیح دهید.

بله. من همین الان درگیر پیش تولید یک اثر دفاع مقدس هستم که ان‌شاءالله یک برگ از تاریخ پرافتخار دوران دفاع مقدس را ورق خواهد زد و تصاویری از آن دوران باشکوه را به تصویر خواهد کشید. این پروژه در مرحله پیش تولید قرار دارد و تلاش ما این است که بتوانیم تصویری از آن دوران را به نمایش بگذاریم. طبیعتاً برای ساخت چنین اثری باید به شرایط و ویژگی‌های آن دوران توجه داشت و بتوانیم فضای آن سال‌ها را به شکل مناسبی به تصویر بکشیم. اطلاعات دقیق‌تر درباره پروژه را ان‌شاءالله در فرصت‌های بعدی عرض خواهیم کرد.

○ صحبت پایانی

به اعتقاد من دفاع مقدس همچنان یکی از موضوعات مهم فرهنگی و تاریخی کشور ماست و باید برای روایت درست آن تلاش کنیم. ما یک دوره مهم و پرافتخار را پشت سر گذاشته‌ایم و لازم است این تاریخ و فرهنگ ایثار و مقاومت در آثار هنری و فرهنگی ما حضور داشته باشد. اما این حضور باید با قصه‌های جذاب و روایت درست همراه باشد. اگر بتوانیم این اتفاق را رقم بزنیم، هم می‌توانیم مخاطب امروز را بیشتر با این آثار همراه کنیم و هم این بخش مهم از تاریخ کشورمان را برای نسل‌های بعد روایت کنیم.

او را زیر سؤال ببریم. اتفاقاً وقتی مخاطب مسیر یک شخصیت را دنبال می‌کند، وقتی می‌بیند او با چالش مواجه می‌شود، تصمیم می‌گیرد، ممکن است خطا کند و بعد از آن مسیر رشدش را طی می‌کند، این مسیر برای مخاطب قابل لمس‌تر و جذاب‌تر می‌شود. ما باید به شخصیت فرصت بدهیم که در طول داستان ساخته شود. اگر شخصیت از همان صحنه اول کامل و بی‌نقص باشد، دیگر اتفاق خاصی برای او نمی‌افتد که مخاطب بخواهد آن را دنبال کند.

○ آیا معتقدید برای ساخت فیلم دفاع مقدس باید بودجه دولتی وجود داشته باشد، چون سرمایه خصوصی به دلیل ریسک گیشه وارد این حوزه نمی‌شود؟

بله، معتقدم دولت حتماً باید در فیلم‌های دفاع مقدس سرمایه‌گذاری کند. موضوع دفاع مقدس با فرهنگ ما و با تاریخ ما گره خورده است. ما درباره یک دوره پرشکوه و پرافتخار از این سرزمین و ملت ماصحبت می‌کنیم. افتخارآفرینی‌های بسیار بزرگی صورت گرفته است. مردم ما تقریباً با دست خالی و بدون داشتن بسیاری از تجهیزات نظامی پیشرفته، با یکی از بزرگ‌ترین قدرتهای منطقه‌ای و همزمان با بسیاری از کشورهای غربی که از رژیم صدام حمایت می‌کردند، درگیر جنگ بودند و یک افتخار بزرگ آفریدند. این موضوع در فرهنگ ما تنیده شده است. امروز در هر کوچه و پس‌کوچه‌ای نام یک شهید وجود دارد. بسیاری از قله‌های قهرمانی ما همین شهدای ما هستند و اینها بخشی از تاریخ و هویت این جامعه هستند. بنابراین طبیعی است که دولت باید در سرمایه‌گذاری برای ساخت فیلم‌های دفاع مقدس نقش داشته باشد. باید اجازه بدهد این سینما رشد کند، پویایی داشته باشد و مسیر رو به کمال خود را طی کند. تولید یک اثر دفاع مقدس معمولاً هزینه‌های بیشتری دارد و امکانات بیشتری می‌خواهد. بنابراین نمی‌توان انتظار داشت که همیشه سرمایه خصوصی به تنهایی وارد این حوزه شود و تمام هزینه‌ها و ریسک‌های تولید را قبول کند. به همین دلیل معتقدم حمایت دولت از این حوزه لازم است تا این سینما بتواند به مسیر خودش ادامه دهد و آثار بیشتری تولید شود.

○ چرا مخاطبان آثار دفاع مقدس دو دسته‌اند؛ یک سری ارتباط می‌گیرند و یک سری دیگر خیر و این آثار را سطحی و سفارشی می‌بینند؟ به نظر تان مشکل اصلی چیست؟

بخشی از این موضوع به همان مسئله روایتگری برمی‌گردد. وقتی ما در یک اثر بیش از اندازه مستقیم

باشد. وقتی روایت بیش از اندازه مستقیم شود، فرصت کشف و همراهی را از مخاطب می‌گیرد. مجموعه این مسائل باعث شده فیلم و سریال‌هایی که ما در این حوزه می‌بینیم، در رقابت با سایر آثار، مثل ملودرام‌ها و سریال‌های عاشقانه، از جذابیت کمتری برخوردار باشند. بنابراین نسل جوان کمتر به آنها توجه کرده است. به نظرم اگر بخواهیم مخاطب جوان را جذب کنیم، نباید او را سرزنش کنیم. باید ببینیم خودمان چه چیزی برای او ساخته‌ایم و چقدر توانسته‌ایم قصه‌ای ارائه کنیم که برایش جذاب باشد. مخاطب امروز انتخاب‌های زیادی دارد و اگر یک اثر نتواند او را با خودش همراه کند، طبیعی است که به سراغ اثر دیگری برود.

○ چرا قهرمان‌های دفاع مقدس در بسیاری از آثار ما یا بیش از حد قدیس‌گونه‌اند یا اصلاً فرصت پیدا نمی‌کنند وجه انسانی و خاکستری‌شان دیده شود؟

بله، من موافقم. واقعیتش این است که ما در بسیاری از آثار دفاع مقدس، قهرمانان را بسیار انسان‌های قدیس و مقدس، بدون اشکال، بدون نقص و بدون کمبود نشان داده‌ایم؛ یعنی از ابتدا اصلاً یک قهرمان هستند. در حالی که کاری که در فیلمسازی صورت می‌گیرد این است که ما باید به یک شخصیت منحی رشد بدهیم. نباید از ابتدا با یک شخصیت قهرمانی مواجه باشیم که هیچ نقش و مسیری برای رشد ندارد. به یک عبارتی، قهرمان قصه ما نباید اول تا آخر یکی باشد و در یک خط مستقیم قرار داشته باشد. باید سیر صعودی پیدا کند. اگر فرض کنیم داریم یک فیلم می‌بینیم و قهرمان قصه ما با یک بحران، یک چالش و یک مشکل مواجه می‌شود، اگر از ابتدا مطمئن باشیم این مشکل را حل می‌کند، این انسان نمی‌لغزد، دچار خطا نمی‌شود و تصمیم اشتباه نمی‌گیرد، خوب این دیگر چه چیز جذابی برای یک بیننده دارد که ببیند؟ عملاً ابتدا تا پایش قابل پیش‌بینی است. بیننده وقتی یک سریال یا فیلم را دنبال می‌کند که برایش قابل پیش‌بینی نباشد؛ نه موضوع قصه و نه شخصیت قصه. باید هر لحظه احتمال بدهد ممکن است شخصیت ما دچار چالش شود، در یک چالش و بحران بلغزد، خطا کند یا تصمیم اشتباه بگیرد. با اینکه جریان و ماجرا و قصه ما به گونه‌ای باشد که قابل پیش‌بینی نباشد و بیننده دچار غافلگیری شود. خوب ما تقریباً چنین چیزی را در آثار دفاع مقدس مان کمتر داریم و به همین دلیل فیلم‌هایمان هم کمتر جذاب است. اینکه شخصیت را انسانی نشان بدهیم به معنای این نیست که قهرمانی

وجود داشته باشد و فیلمساز بتواند به راحتی آنها را از یک جایی تأمین کند. برای تأمین این امکانات ناچار است در تأیید فیلمنامه‌اش تأیید دستگاه‌ها و نهادهای مربوط به دفاع مقدس را داشته باشد. آنجا خیلی مواقع سختگیرانه برخورد می‌شود. خیلی مواقع هم سلیقه‌ها با سلیقه فیلمساز یکی نیست. بنابراین محدودیت‌ها و مشکلاتی به وجود می‌آید که روی روند تولید تأثیر می‌گذارد. نکته دوم بحث بودجه است. این حرف بسیار درستی است که متأسفانه به اندازه کافی برای تولیدات دفاع مقدس سرمایه‌گذاری نمی‌شود. این هم یک مسئله است و نمی‌توان آن را نادیده گرفت. تولید آثار دفاع مقدس به دلیل امکاناتی که نیاز دارد، هزینه‌بر است و باید برای آن سرمایه‌گذاری شود. اما در کنار بودجه، ما برای اینکه بتوانیم فیلم‌های دفاع مقدس جذاب بسازیم، باید ابتدا قصه‌های جذاب داشته باشیم. باز هم فکر می‌کنم به دلیل دشواری‌هایی که تحقیق و پژوهش در حوزه دفاع مقدس دارد و همین‌طور اینکه دستیابی به شخصیت‌هایی که می‌توانند دفاع مقدس ما را روایت کنند، گاهی دشوار است و این افراد در دسترس نیستند، کار قصه‌نویسی سخت شده است. معمولاً وقتی با نویسنده‌ها صحبت می‌کنیم، می‌گویند کار در این حوزه خیلی سخت است. می‌گویند ما نمی‌توانیم خیلی خیال‌پردازی کنیم. بنابراین ترجیحشان این می‌شود که بروند در حوزه‌های دیگر کار کنند؛ چون دستشان بازر است و محدودیت‌های کمتری دارند. ما حتماً باید تلاش کنیم نویسنده‌های با موضوع دفاع مقدس را شناسایی کنیم و روی آنها تمرکز داشته باشیم. حتی باید شرایطی فراهم کنیم که این نویسندگان بتوانند تکثیر شوند و نویسندگان دیگری به آنها اضافه شوند. باید بتوانیم دستمزد‌های نسبتاً بهتری در حوزه دفاع مقدس به نویسندگانمان بدهیم و شرایط را برای نگارش فیلمنامه با موضوع دفاع مقدس فراهم کنیم. بنابراین اگر بخواهیم یک جمع‌بندی داشته باشیم، مشکل فقط پول نیست. بودجه یک بخش مهم ماجراست، اما قصه، فیلمنامه، تحقیق و پژوهش، نویسنده و شرایطی که برای قصه‌پردازی فراهم می‌کنیم، همه در کنار هم قرار می‌گیرند تا یک اثر دفاع مقدس جذاب شکل بگیرد.

○ اگر نسل جوان با فیلم‌های کلاسیک دفاع مقدس ارتباط نمی‌گیرد، آیا باید نسل جوان را مقصر دانست یا روایتگر را؟

نسل جوان را که نباید مقصر شناخت. ببینید، یک جاهایی روایتگری ما درست نبوده و خوب عمل نکرده‌ایم و همین موضوع باعث دلزدگی در بین مخاطبان شده است. خیلی شعاری عمل کرده‌ایم و این شعارزدگی باعث شده بخشی از مخاطبان نتوانند با اثر ارتباط برقرار کنند. یک جاهایی هم فیلمسازهای ما فیلم‌های خوبی نساخته‌اند. آثار دفاع مقدس در تلویزیون و سینما زیاد ساخته شده، اما اینکه بگوییم کارهای درخشان و آثاری که آدم را میخکوب کند و بنشانند پای فیلم، تعدادشان زیاد بوده و قابل توجه بوده، من عرض می‌کنم نه. بنابراین یک بخش از مسئله این است که فیلمساز متأسفانه نتوانسته آثار فاخر، درخور توجه، جذاب و باشکوه تولید کند. وقتی مخاطب قرار است چند ساعت از وقت خود را صرف دیدن یک فیلم یا چندین قسمت یک سریال کند، باید چیزی در قصه و شخصیت وجود داشته باشد که او را همراه کند. یک جاهایی هم سختگیری‌هایی که در حوزه دفاع مقدس در تولیدات وجود دارد، باعث شده روایتگری‌ها خیلی شعاری، خیلی مستقیم و غیرسینمایی و غیرتلویزیونی



سریال صاحب‌دلان



سریال صفر بیست و یک